

Suvestinė redakcija nuo 2022-12-01

Sprendimas paskelbtas: TAR 2022-10-06, i. k. 2022-20465

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VYRIAUSIOJI RINKIMŲ KOMISIJA**

**SPRENDIMAS
DĖL POLITINĖS KAMPAIJOS FINANSAVIMO APSKAITOS ŽINIARAŠČIO
UŽPILDYMO IR PATEIKIMO TVARKOS APRAŠO IR FORMŲ PATVIRTINIMO**

2022 m. spalio 6 d. Nr. Sp-86
Vilnius

Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos rinkimų kodekso 119 straipsniu, 122 straipsnio 1 dalies 5 punktu ir Lietuvos Respublikos referendumo konstitucinio įstatymo 19 straipsniu, **n u s p r e n d ž i a**:

1. Patvirtinti Politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraščio užpildymo ir pateikimo tvarkos aprašą (pridedama).
2. Patvirtinti pridedamas formas:
  - 2.1. Politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraščio;
  - 2.2. Atstovaujamųjų dalyvių politinės kampanijos finansavimo ataskaitos.
3. Pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos 2016 m. gegužės 18 d. sprendimą Nr. Sp-51 „Dėl Politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraščio formos bei jo užpildymo ir pateikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ su visais pakeitimais ir papildymais.

Komisijos pirmininkė

Jolanta Petkevičienė

POLITINĖS KAMPAIJOS FINANSAVIMO APSKAITOS ŽINIARAŠČIO PILDYMO IR PATEIKIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraščio užpildymo ir pateikimo tvarkos apraše (toliau – Aprašas) nustatomi politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraščio (toliau – žiniaraštis) pildymo ir jo pateikimo Lietuvos Respublikos vyriausiajai rinkimų komisijai reikalavimai bei žiniaraščio duomenų ir kartu su juo teikiamų sutarčių skelbimo Vyriausiosios rinkimų komisijos interneto svetainėje tvarka.

2. Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos rinkimų kodeksu ir Lietuvos Respublikos referendumo konstituciniu įstatymu. Rinkimų kodekso reikalavimai taikomi tiek rinkimų, tiek referendumų politinėms kampanijoms. Rinkimų politinės kampanijos ir referendumų politinės kampanijos yra suprantamos ir vadinamos politinėmis kampanijomis.

3. Apraše vartojamos sąvokos:

3.1. **Atstovaujamųjų dalyvių finansavimo ataskaita** – rinkimų politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraščio priedas, kuriame nurodomos atstovaujamųjų dalyvių interesais gautos aukos, rinkimų politinės kampanijos išlaidos ir prisiimti finansiniai įsipareigojimai.

3.2. **Maža auka** – vieno asmens paaukotų piniginių aukų suma, per politinę kampaniją vienam savarankiškam dalyviui, neviršijanti 0,03 rinkimuose (referendume) taikomo praėjusių kalendorinių metų ketvirto ketvirčio šalies ūkio vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio (toliau – VMDU) dydžio, suapvalinto iki artimiausios dešimties.

3.3. **Politinės kampanijos išdininkas** (toliau – išdininkas) – fizinis asmuo, veikiantis savarankiško dalyvio vardu ir interesais turto patikėjimo sutarties pagrindu ir turintis Rinkimų kodekso nustatytas teises ir pareigas.

3.4. **Žiniaraštis** – politinės kampanijos pajamų ir išlaidų apskaitos registras, kuriame registruojamos visos politinei kampanijai gautos aukos, taip pat ir nepriimtinos, politinei kampanijai panaudotos nuosavos (asmeninės) lėšos, politinės kampanijos išlaidos ir prisiimti finansiniai įsipareigojimai.

4. Politinės kampanijos išlaidų konkrečiose rinkimų (referendumo) apygardose limitus ir kitus Rinkimų kodekse numatytus dydžius, kurie apskaičiuojami pagal rinkimuose taikomą VMDU

dydį, sprendimu nustato ir paskelbia Vyriausioji rinkimų komisija ne vėliau kaip iki kiekvienų metų sausio 1 dienos.

5. Politinės kampanijos dalyvio išlaidų limitu politinei kampanijai finansuoti nustatymo tvarka nustatoma Savarankiškų ir atstovaujamųjų politinės kampanijos dalyvių registravimo ir registruotų politinės kampanijos dalyvių sąrašo paskelbimo tvarkos apraše.

II SKYRIUS ŽINIARAŠČIO PILDYMAS

6. Žiniaraštyje registruojamos visos savarankiško politinės kampanijos dalyvio, įskaitant jo atstovaujamuosius dalyvius, politinei kampanijai gautos aukos, taip pat ir nepriimtinos, politinės kampanijos išlaidos ar priimti finansiniai įsipareigojimai.

7. Vyriausioji rinkimų komisija suteikia programinę įrangą žiniaraščio duomenims perkelti, pagal perkeltus duomenis žiniaraščiui spausdinti, politinės kampanijos finansavimo ataskaitai formuoti ir spausdinti. Žiniaraštis pildomas Vyriausiosios rinkimų komisijos informacinės sistemos Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolės posistemėje (toliau – informacinė sistema).

8. Prie informacinės sistemos jungiamasi per Viešojo administravimo institucijų informacinių sistemų interoperabilumo sistemą, skirtą tapatybei nustatyti, tai yra per Elektroninius valdžios vartus. Pirmą kartą jungdamasis prie informacinės sistemos, išdininkas su Vyriausiąja rinkimų komisija pasirašo sutartį dėl informacijos teikimo elektroniniu būdu. Pasibaigus šios sutarties galiojimui, pasirašoma nauja sutartis.

9. Žiniaraštį pildo ir už įvedamų duomenų teisingumą ir išsamumą atsako išdininkas.

10. Vyriausiosios rinkimų komisijos interneto svetainėje pagal išdininko pateiktą informaciją skelbiami duomenys apie politinės kampanijos laikotarpiu gautas aukas, politinės kampanijos išlaidas, priimtus finansinius įsipareigojimus ir sudarytas politinės kampanijos sutartis.

11. Savarankiškas politinės kampanijos dalyvis arba jo įgaliotas asmuo nedelsdamas, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas, perduoda išdininkui sudarytas sutartis ir kitus finansinius dokumentus.

12. Rinkimų kodeksas įpareigoja išdininką ne vėliau kaip per 10 darbo dienų:

12.1. nuo aukos gavimo dienos Vyriausiosios rinkimų komisijos interneto svetainėje paskelbti Rinkimų kodekse numatytus duomenis apie auką ir aukotoją;

12.2. nuo informacijos gavimo dienos žiniaraštyje registruoti duomenis apie politinės kampanijos pajamas ir išlaidas ar priimtus finansinius įsipareigojimus, nurodant, kurio atstovaujamojo dalyvio interesais turėtos išlaidos ar priimti finansiniai įsipareigojimai.

13. Politinės kampanijos dalyvis su paslaugų teikėju sudarytos mažų aukų rinkimo kitomis priemonėmis sutarties kopiją ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo sutarties sudarymo turi perduoti

Vyriausiajai rinkimų komisijai. Vyriausioji rinkimų komisija sutarties tekstą ne vėliau kaip kitą darbo dieną paskelbia savo interneto svetainėje.

14. Politinės kampanijos dalyvių sutartys su paslaugų teikėjais, reklamos gamintojais, viešosios informacijos rengėjais ar skleidėjais, užtikrinant asmens duomenų apsaugą, yra vieši ir teikiami Vyriausiajai rinkimų komisijai. Vyriausioji rinkimų komisija šias sutartis ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo jų gavimo dienos paskelbia savo interneto svetainėje.

15. Iždininkas atsako už fizinių asmenų asmens duomenų (asmens kodo, adreso, telefono numerio, elektroninio pašto adreso, sąskaitos numerio ir kita) nuasmeninimą sutartyse, teikiamose viešai paskelbti Vyriausiosios rinkimų komisijos interneto svetainėje.

16. Žiniaraštis ir Atstovaujamųjų dalyvių finansavimo ataskaita formuojami iš informacinėje sistemoje iždininko pildomų 5 registrų:

16.1. banko išrašo, kuriame nurodomos visos politinės kampanijos sąskaitos operacijos, įskaitant klaidingus pavedimus (klaidingi pavedimai kituose registruose neregistruojami);

16.2. Pajamų registro, kuriame registruojamos visos politinei kampanijai gautos aukos, taip pat ir nepiniginės bei nepriimtinos, politinei kampanijai skirtos nuosavos (asmeninės) lėšos, kitos teisėtai gautos lėšos ir nepriimtinių aukų grąžinimas aukotojams ar pervedimas į valstybės biudžetą;

16.3. Išlaidų registro, kuriame registruojamos politinės kampanijos išlaidos, įskaitant išlaidas, turėtas iki politinės kampanijos pradžios, ir priimti finansiniai įsipareigojimai;

16.4. Savanoriškų darbų registro;

16.5. Sutarčių registro, kuriame registruojamos sudarytos sutartys.

17. Banko išrašo įrašai apie politinės kampanijos pajamas, nepriimtinas aukas ir išlaidas susiejami su atitinkamais Pajamų registro ar Išlaidų registro įrašais.

18. Pajamų, Savanoriškų darbų ir Išlaidų registrų įrašai susiejami su Sutarčių registro įrašu, jeigu buvo sudaryta sutartis.

19. Žiniaraštyje nurodoma visa operacijos (savarankiško dalyvio gautų lėšų, politinės kampanijos išlaidų ar priimtų finansinių įsipareigojimų) suma. Atstovaujamųjų dalyvių finansavimo ataskaitoje kiekvienam atstovaujamajam politinės kampanijos dalyviui nurodoma operacijos sumos dalis, priskirta atstovaujamajam politinės kampanijos dalyviui.

20. Į žiniaraštį įtraukiami visi Pajamų, Savanoriškų darbų ir Išlaidų registrų įrašai pagal jų įvedimo datą ir laiką.

21. Pastebėjus klaidą žiniaraštyje ar atstovaujamųjų dalyvių finansavimo ataskaitoje, taisomi atitinkamo registro duomenys.

III SKYRIUS

NEPINIGINĖS AUKOS IR SAVANORIŠKI DARBAI

22. Nepinigine auka laikoma savarankiškam politinės kampanijos dalyviui neatlygintinai perduodami kilnojamieji ar nekilnojamieji daiktai, informacija, turtinės teisės, intelektinės veiklos rezultatai, taip pat kitos turtinės ir neturtinės vertybės, neatlygintinai atlikti veiksmai ir savanoriški darbai, veiksmų rezultatai, jeigu jų įsigijimo išlaidos laikomos politinės kampanijos išlaidomis.

22.1. Politinės kampanijos dalyviui politinės kampanijos reikmėms įsigijus prekių ir gavus paslaugų žemesne negu rinkos kaina, kainos skirtumas laikomas nepinigine auka.

22.2. Nepiniginių aukų įvertinimo ir jų tikrosios vertės apskaičiavimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija. Neatlygintinai gauto turto ar paslaugų (nepiniginių aukų) įvertinimo tvarka nustatyta Neatlygintinai gauto turto ir paslaugų (nepiniginių aukų) įvertinimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2018 m. gruodžio 18 d. įsakymu Nr. 1K-443.

22.3. Jeigu politinė reklama buvo parengta, pagaminta ir (ar) paskleista kaip nepiginė auka, jos vertė nustatoma atsižvelgiant į viešosios informacijos rengėjų ar skleidėjų Vyriausiajai rinkimų komisijai pateiktus politinės reklamos įkainius ir sąlygas.

22.4. Savanorių darbu gauta parama vertinama verte, kuri nustatoma pagal tokios kvalifikacijos specialistų valandinį įkainį. Jei specialistų valandinio įkainio nustatyti nėra galimybės, savanorių darbas gali būti įvertintas valandomis, nenurodant vertės pinigine išraiška.

23. Priimant nepiginę auką per 5 darbo dienas nuo aukos gavimo dienos turi būti užpildomas aukų lapas (įsigytas Vyriausiojoje rinkimų komisijoje). Aukų lape turi būti nurodoma nepiginė auka ir jos rinkos vertė, aukotojo vardas ir pavardė, asmens kodas. Aukų lapas surašomas 3 egzemplioriais, pirmas atiduodamas aukotojui, antras – Vyriausiajai rinkimų komisijai, trečias – aukos gavėjui.

24. Nepiginė auka, nustačius jos vertę, žiniaraštyje registruojama kaip auka ir kaip politinės kampanijos išlaidos.

25. Savanoriški darbai laikomi nepinigine auka. Juos atlikti gali tik asmenys, turintys teisę aukoti politinės kampanijos dalyviams.

25.1. Savanoriški darbai yra neatlygintinai atlikti darbai ar suteiktos paslaugos, atitinkančios politinės kampanijos išlaidų paskirtį ir susijusios su politine kampanija. Pagal Rinkimų kodeksą politinės kampanijos išlaidomis nelaikomos išlaidos, skirtos politinės organizacijos patalpų nuomai, išlaikymui, personalo veiklai apmokėti, kai tokios išlaidos yra įprastos šiai politinei organizacijai ne politinės kampanijos laikotarpiu.

25.2. Savanoriškais darbais nelaikomi darbai, suteiktos paslaugos, jeigu asmuo įprastai juos atlieka už užmokestį. Tokiems darbams nustatoma pinigine vertė, užpildomas aukų lapas ir žiniaraštyje registruojama kaip nepiginė auka.

25.3. Savanoriškais darbais nelaikomi kandidatų, politinių organizacijų narių, kandidatų šeimos narių ir artimų giminaičių atlikti darbai, išskyrus nurodytus šio Aprašo 25.2 papunktyje.

25.4. Jeigu išdininkas dirba be atlyginimo, jo darbas laikomas savanorišku darbu.

26. Savanoriškai atlikti darbai registruojami Savanoriškų darbų registre, nurodant, kokius ir kokios apimties darbus kas ir kada atliko.

27. Priimant savanoriškus darbus, užpildomas aukų lapas arba darbų atlikimo aktas, nurodant, kurio politinės kampanijos dalyvio ir (ar) kandidato interesais kokius ir kokios apimties darbus kas (vardas, pavardė, asmens kodas) ir kada atliko bei darbų vertę.

IV SKYRIUS

AUKŲ PRIĖMIMAS IR PAJAMŲ REGISTRO PILDYMAS

28. Priimti aukas turi teisę tik registruoti savarankiškai politinės kampanijos dalyviai.

28.1. Auka laikoma priimta, kai išdininkas, patikrinęs, ar gauta auka atitinka Rinkimų kodekso reikalavimus, užregistruoja auką žiniaraštyje ir, jeigu priimama nepiniginė auka, aukotojui įteikia (išsiunčia) aukų lapą.

28.2. Iki politinės kampanijos pradžios arba prasidėjus politinei kampanijai, tačiau neužsiregistravus savarankišku politinės kampanijos dalyviu, aukos negali būti priimanos.

28.3. Draudžiama priimti aukas, kurios buvo suteiktos vėliau negu paskutinę darbo dieną iki rinkimų (referendumo) agitacijos draudimo pradžios, arba po to, kai politinės kampanijos dalyvis neteko šio statuso.

29. Piniginės aukos gali būti renkamos tik banko pavedimu, elektroninėmis mokėjimo priemonėmis, kuriomis galima nustatyti aukotojo tapatybę. Pinigines aukas priimti grynaisiais pinigais yra draudžiama.

29.1. Elektroninėmis mokėjimo priemonėmis gaunamos aukos į politinės kampanijos sąskaitą turi būti pervedamos laikantis aukų registravimo terminų.

30. Politinės kampanijos dalyvis neturi teisės naudoti politinei kampanijai finansuoti gautų, tačiau žiniaraštyje neregistruotų aukų, taip pat nepiniginių aukų, jeigu išdininkas nėra užpildęs aukų lapo.

31. Žiniaraštyje aukos registruojamos nurodant aukotojo vardą, pavardę, asmens kodą, aukos suteikimo datą ir sumą, atstovaujamąjį dalyvį, kuriam auka skirta, jeigu aukotojas jį yra nurodęs. Registruojant mažas aukas, asmens kodas nebūtinas.

32. Visos politinės kampanijos metu gautos piniginės ir nepiniginės aukos, išskyrus savanoriškus darbus, registruojamos Pajamų registre.

33. Pajamų registrą patogiau pildyti, prieš tai įkėlus arba rankiniu būdu įvedus į informacinę sistemą banko išrašo duomenis. Užregistravus banko išrašė gautas pajamas, informacinė sistema gali

suformuoti pajamų dokumento ruošinį, užpildydama laukus, kurie yra žinomi banko išrašė (plačiau Aprašo IX skyriuje „Banko išrašo duomenų įvedimas“).

34. Vienai pajamų gavimo operacijai, įskaitant ir nepinigines aukas, skiriamas vienas Pajamų registro įrašas, išskyrus atvejus, kai aukotojas nurodė daugiau nei vieną atstovaujamąjį politinės kampanijos dalyvį, kuriam skiria auką. Tokiu atveju registruojama tiek įrašų, kiek atstovaujamųjų dalyvių nurodyta ir kiekvienoje eilutėje nurodoma konkrečiam atstovaujamajam dalyviui skirta suma.

35. Vyriausiosios rinkimų komisijos interneto svetainėje skelbiamame viešame Aukų ir aukotojų sąrašė fizinių asmenų mažos aukos, nepriklausomai nuo pasirinkto fizinių asmenų mažų aukų registravimo informacinėje sistemoje būdo, nurodomos neišskiriant aukotojų: nurodoma aukų suma ir aukotojų skaičius. Aukotojo skiltyje nurodoma: „Fizinių asmenų mažos aukos. Aukotojų skaičius –“ ir nurodomas konkretus skirtingų aukotojų skaičius pagal išdininko įvestus duomenis.

36. Nepiniginę auką užregistravus Pajamų registre, sukuriamas ruošinys išlaidų registravimui Išlaidų registre.

37. Pajamų registro įrašo duomenys:

37.1. skiltyje „**Pajamų paskirtis**“ – nurodomi duomenys, pasirenkant pajamų kodą iš paskirties klasifikatoriaus:

37.1.1. politinės organizacijos lėšoms klasifikatoriaus trumpinys parenkamas pagal tai, iš kokios sąskaitos pervestos lėšos:

37.1.1.1. „**VBA**“ – iš politinės partijos valstybės biudžeto asignavimų sąskaitos pervestoms lėšoms;

37.1.1.2. „**PL**“ – iš politinės organizacijos einamosios sąskaitos pervestoms lėšoms;

37.1.2. fizinių asmenų aukoms klasifikatoriaus trumpinys parenkamas priklausomai nuo aukos dydžio:

37.1.2.1. „**FAA**“ skirtas visoms fizinio asmens aukoms, jeigu bendra jo aukų suma viename politinės kampanijos dalyviui per politinę kampaniją viršija mažos aukos sumą;

37.1.2.2. jeigu fizinis asmuo viename politinės kampanijos dalyviui per politinę kampaniją paaukojo auką (aukų sumą), neviršijančią mažos aukos sumos, išdininkas gali pasirinkti, kokį klasifikatoriaus trumpinį naudoti: „**MA**“ arba „**AMA**“.

37.1.2.2.1. Pasirinkus „**MA**“, informacinėje sistemoje registruojant mažą fizinio asmens auką, nurodomas aukotojo asmens kodas, todėl išdininkas informacinės sistemos priemonėmis gali patikrinti, ar registruojamos aukos aukotojas per politinę kampaniją dalyviui nėra aukojęs didesnės negu mažos aukos sumos (tikrinama aukų suma ir tik tie aukotojai, kurių asmens kodai nurodyti).

37.1.2.2.2. Naudojant „**AMA**“, nenurodomas aukotojo asmens kodas. Šis aukos registravimo būdas taikytinas tik nežinant aukotojo asmens kodo. Išdininkas informacinėje sistemoje privalo atidžiai įvesti aukotojo vardą ir pavardę, nes duomenys netikrinami su Gyventojų registru, taip pat

turi pats pagal turimus aukotojo duomenis (vardą, pavardę ir kita) kontroliuoti, ar kiekvieno aukotojo bendra aukų suma per politinę kampaniją neviršija mažos aukos sumos.

37.1.3. Kai fizinio asmens bendra aukų suma viršija mažos aukos sumą, anksčiau Pajamų registre registruotos šio asmens paaukotos mažos aukos turi būti pripažintos fizinio asmens (FAA) arba nepriimtiniomis (NA) aukomis. Atitinkamai koreguojami Pajamų registro įrašai.

37.1.4. Klasifikatoriaus trumpinys „**KL**“ naudojamas kandidato vienmandatėje rinkimų apygardoje ir referendumo iniciatorių lėšoms, skirtoms savo politinei kampanijai finansuoti.

37.1.5. Klasifikatoriaus trumpinys „**BP**“ nurodomas registruojant gautas banko palūkanas už politinės kampanijos sąskaitoje esančias lėšas. Nurodomi banko duomenys.

37.1.6. Klasifikatoriaus trumpinys „**JAA**“ yra skirtas juridinių asmenų aukoms. Rinkimų kodeksas draudžia priimti juridinių asmenų aukas. Gavus auką iš juridinio asmens, ji grąžinama aukotojui ar pervedama į valstybės biudžetą Rinkimų kodekse nurodytais terminais. Gautos aukos įrašas Pajamų registre koreguojamas, nurodant, kad auka, gauta iš juridinio asmens, ir registruojamas jos grąžinimas ar pervedimas į valstybės biudžetą.

37.1.7. Klasifikatoriaus trumpinys „**NA**“ naudojamas nepriimtinioms aukoms registruoti. Pajamų registre užregistravus gautas pajamas, informacinė sistema pateikia informaciją apie tai, ar asmuo turi teisę aukoti, ar jo auka neviršija Rinkimų kodekse nustatyto dydžio, ar aukotojo deklaruotos pajamos yra pakankamos aukai suteikti ir pan. Įždininkui pažymėjus, kad nepriima registruotų pajamų, ir nurodžius nepriėmimo priežastį, įrašo išsaugojimo metu anksčiau suteiktas klasifikatoriaus trumpinys pakeičiamas į „**NA**“.

37.1.8. Nepriimtinos aukos Rinkimų kodekse nustatytais terminais grąžinamos aukotojams (per 15 darbo dienų nuo aukos gavimo dienos) arba pervedamos į valstybės biudžetą (per 20 darbo dienų nuo aukos gavimo dienos), jeigu aukotojas nežinomas arba nėra galimybės jam grąžinti. Įždininkui pažymėjus, kad pajamos grąžinamos, nurodoma, ar auka grąžinama ją paaukojusiam asmeniui (suteikiamas klasifikatoriaus trumpinys „**G**“), ar pervedama į valstybės biudžetą („**B**“).

37.1.8.1. Nepriimtinių aukų grąžinimas aukotojui ar pervedimas į valstybės biudžetą sustabdomas Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimu, jeigu dėl neteisėto politinių kampanijų finansavimo yra pradėtas (vykdomas) baudžiamasis procesas arba įstatymų nustatyta tvarka atliekamas politinės organizacijos veiklos tyrimas. Aukų grąžinimas aukotojui ar pervedimas į valstybės biudžetą tęsiamas Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimu, kai nutraukiamas ikiteisminis tyrimas, byla ar procesas, ar politinės partijos veiklos tyrimas, taip pat kai įsiteisėja išteisinamasis nuosprendis arba įsiteisėja apkaltinamasis nuosprendis, tačiau šios lėšos nėra konfiskuojamos. Apie priimtus Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimus įždininkai informuojami el. paštu.

37.1.8.2. Jeigu nustatoma, kad politinės kampanijos dalyvis yra priėmęs ir panaudojęs lėšas ar nepiniginę auką iš kitų, Rinkimų kodekse nenurodytų, finansavimo šaltinių ar Rinkimų kodekso reikalavimų neatitinkančias aukas, kurių suma viršija mažos aukos sumą, Vyriausioji rinkimų komisija priima sprendimą įpareigoti politinės kampanijos dalyvį panaudotų lėšų ar nepiniginės aukos dydžio sumą per 20 darbo dienų pervesti į valstybės biudžetą, išskyrus atvejus, kai dėl šiurkščių Rinkimų kodekso pažeidimų politinei partijai nėra skirti valstybės biudžeto asignavimai. Šia suma ir informacija apie įpareigojimo įvykdymą Vyriausioji rinkimų komisija papildo žiniaraštį.

37.2. Dalyje „**Pajamų šaltinis**“ nurodomi pajamų šaltinio duomenys: fizinis ar juridinis asmuo, asmens kodas, vardas ir pavardė arba juridinio asmens pavadinimas:

37.2.1. įvedus juridinio asmens kodą, atliekamas tikrinimas su Juridinių asmenų registro duomenimis ir skiltyje „Pavadinimas“ informacinė sistema įrašo juridinio asmens pavadinimą;

37.2.2. įvedus fizinio asmens kodą ir pavardę, atliekamas tikrinimas su Gyventojų registru;

37.2.3. jeigu pajamos gautos pagal finansavimo sutartį, registruojamas pajamų įrašas susiejamas su prieš tai Sutarčių registre užregistruota sutartimi ir nurodomas sutarties numeris.

37.3. Dalyje „**Pajamų dokumentas**“ nurodoma pajamų dokumento data, serija ir numeris. Kaip pajamų dokumentas gali būti nurodomas aukų lapas (nepiniginėms aukoms) arba kitais atvejais politinės kampanijos sąskaitos banko išrašas.

37.4. Dalyje „**Pajamos**“ nurodoma, koku būdu (piniginės lėšos, nepiniginės lėšos, savanoriškas darbas ar auka grynaisiais) gautos pajamos (aukos) ir gautų lėšų suma.

37.5. Laukas „**Aukotojų skaičius**“ nepildomas.

37.6. Nurodomas atstovaujamas politinės kampanijos dalyvis, jeigu aukotojas, suteikdamas auką, nurodė, kuriam atstovaujamajam politinės kampanijos dalyviui ji skirta. Jeigu aukos registravimo metu atstovaujamas politinės kampanijos dalyvis dar nėra registruotas, įždininkas tai nurodo ir šį įrašą baigia registruoti po to, kai užregistruojamas atstovaujamas politinės kampanijos dalyvis.

37.7. Lauke „**Pastabos**“ įždininkas savo nuožiūra gali parašyti pastabą laisvu tekstu.

37.8. Jeigu piniginės aukos renkamos naudojant elektroninių mokėjimų sistemas (Paysera, OPAY ar kt.), Pajamų registre nurodomi tikrojo mokėtojo duomenys (asmens kodas, vardas, pavardė, aukos data) ir jo pervesta suma, o mokesčiai, kuriuos nuskaitė elektroninių mokėjimų agentūra ar įmonė, registruojami Išlaidų registre (kodu – „KI“) tai įmonei, kurios sistema naudojama, nurodant, kad šios išlaidos apmokėtos ne iš politinės kampanijos sąskaitos.

38. Įvedus privalomus duomenis, įrašas išsaugomas.

39. Išsaugant „FAA“ ar „KL“ tipo įrašą, siūloma iš karto kreiptis į Valstybinę mokesčių inspekciją patikrinti, ar aukos dydžiai atitinka aukotojo pajamas ar turimas lėšas, ar buvo deklaruotos pajamos. Norint kreiptis į Valstybinę mokesčių inspekciją, iš karto spaudžiama „Patvirtinti“. Jeigu

nenorima iš karto kreiptis, yra galimybė kreiptis vėliau, pažymint vieną ar kelis Pajamų registro įrašus.

V SKYRIUS

PAJAMŲ ATITIKTIES ĮSTATYMŲ REIKALAVIMAMS TIKRINIMAS IR PRIĖMIMAS

40. Registruojant aukas Pajamų registre, informacinė sistema pagal išdininko nurodytą lėšų paskirtį tikrina, ar dalyviui per politinę kampaniją aukotojo suteiktų aukų bendra suma atitinka Rinkimų kodekso reikalavimus dėl aukų dydžio:

40.1. fizinių asmenų mažos aukos („MA“) neviršija mažos aukos sumos;

40.2. fizinių asmenų aukos („FAA“) neviršija 10 rinkimuose (referendume) taikomo VMDU dydžių;

40.3. kandidato lėšos („KL“), įskaitant kandidato, registruoto savarankišku politinės kampanijos dalyviu, prisiimtų rinkimų politinės kampanijos skolos įsipareigojimų ir jo iki politinės kampanijos pradžios apmokėtų politinės kampanijos išlaidų sumą, nepaisant to, ar savarankišku politinės kampanijos dalyviu, ar atstovaujamuoju politinės kampanijos dalyviu jis registruotas, neviršija 20 rinkimuose (referendume) taikomų VMDU dydžių.

40.4. Fizinis asmuo, aukojantis didesnę negu mažą auką, iki suteikdamas auką savarankiškam politinės kampanijos dalyviui, įstatymų nustatyta tvarka privalo deklaruoti pajamas.

40.5. Bendra vieno fizinio asmens aukų, išskyrus mažas aukas, savarankiškiems politinės kampanijos dalyviams ir politinei partijai sumokėtų nario mokesčių suma per kalendorinius metus negali viršyti 10 procentų fizinio asmens už paskutinius praėjusius kalendorinius metus deklaruotų metinių pajamų (kai auka teikiama po gegužės 1 dienos) arba už užpraeitus kalendorinius metus deklaruotų metinių pajamų (kai auka teikiama iki gegužės 1 dienos) (toliau – deklaruotos metinės pajamos).

40.6. Bendra kandidato vienmandatėje rinkimų apygardoje ir referendumo iniciatorių auka savo politinei kampanijai finansuoti per kalendorinius metus, įskaitant kitiems savarankiškiems dalyviams suteiktas fizinio asmens aukas ir politinei partijai sumokėtus nario mokesčius, negali viršyti 20 procentų tokių asmenų deklaruotų metinių pajamų ir deklaruotų turimų lėšų.

41. Informacinė sistema suteikia išdininkui galimybę registruojant fizinių asmenų aukas („FAA“) kreiptis į Valstybinę mokesčių inspekciją, kad būtų patikrinta, ar gautos lėšos atitinka Aprašo 40.4–40.6 papunkčiuose nurodytus reikalavimus. Kreiptis galima iš karto (rekomenduojama) arba vėliau.

42. Informacinė sistema pagal išdininko įvestus duomenis suformuoja paklausimą Valstybinei mokesčių inspekcijai, susumuodama visas kalendoriniais metais aukotojo suteiktas aukas, išskyrus mažas aukas, ir kandidato lėšas, nepriklausomai nuo to, kurių politinių kampanijų

dalyviams jos buvo suteiktos, taip pat tais pačiais kalendoriniais metais politinei partijai sumokėtus nario mokesčius.

43. Nepriimtinomis aukomis nelaikomos ir gali būti naudojamos politinei kampanijai finansuoti aukos, viršijančios Aprašo 40.5–40.6 papunkčiuose nurodytą deklaruotų metinių pajamų ir turimų lėšų dalį, jeigu pagal politinės kampanijos išdininko užklauso metu informacinėje sistemoje turimus duomenis bendra to aukotojo, kandidato ar referendumo iniciatoriaus aukų (įskaitant savarankiškam politinės kampanijos dalyviui dalyviui siūlomą suteikti auką) savarankiškiems politinės kampanijos dalyviams ir politinei organizacijai sumokėtų nario mokesčių suma nurodyto dydžio neviršija.

44. Sprendimą dėl aukos priėmimo, įvertinus informacinės sistemos pateikiamą informaciją apie auką ir aukotoją, priima savarankiškas politinės kampanijos dalyvis ir (ar) išdininkas. Pagal priimtą sprendimą išdininkas nurodo, ar auka priimama, ar ne. Pasikeitus aplinkybėms ar padarius klaidą, galima pakeisti aukos priėmimo požymį arba pažymėti, kad neapsispręsta. Priėmimo (nepriėmimo) požymis turi būti nurodytas visoms pajamoms iki žiniaraščio pateikimo Vyriausiajai rinkimų komisijai arba auditoriui.

45. Išdininkui pažymėjus, kad priima auką, kuri neatitinka Rinkimų kodekso reikalavimų, arba neapsisprendus dėl tokios aukos priėmimo, viešai skelbiamo Aukų ir aukotojų sąrašo Pastabų skiltyje nurodoma, kad auka nepriimtina.

VI SKYRIUS

SAVANORIŠKŲ DARBŲ REGISTRAVIMAS

46. Savanoriški darbai registruojami Savanoriškų darbų registre.

47. Registruojant savanorišką darbą, nurodomas jį atlikęs asmuo (vardas, pavardė, asmens kodas), priskiriama politinės kampanijos išlaidų paskirtis pagal klasifikatorių, aprašomas atliktas darbas, nurodoma jo atlikimo data (laikotarpis), aukų lapo arba darbų atlikimo akto data ir numeris, apimtis valandomis ir išdininko nustatyta savanoriško darbo vertė pinigine išraiška.

Punkto pakeitimai:

Nr. [Sp-115](#), 2022-11-29, paskelbta TAR 2022-11-30, i. k. 2022-24282

48. Išdininkui savanorišką darbą įvertinus valandomis ir nenurodžius savanoriško darbo vertės pinigine išraiška, informacinė sistema savanoriško darbo vertę apskaičiuoja pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintą minimalųjį valandinį atlygį. Apskaičiuota pinigine vertė žiniaraštyje nurodoma kursyvu ir pateikiama pastaba, kad išdininkas nenurodė savanoriško darbo vertės ir kad ji apskaičiuota pagal minimalųjį valandinį atlygį.

Punkto pakeitimai:

Nr. [Sp-115](#), 2022-11-29, paskelbta TAR 2022-11-30, i. k. 2022-24282

49. Užregistravus savanoriškus darbus Savanoriškų darbų registre, žiniaraštyje suformuojamos pajamų ir išlaidų eilutės, kuriose nurodoma:

49.1. skiltyje „Pajamų / išlaidų dokumentas“ – aukų lapo arba darbų atlikimo akto data ir numeris;

49.2. skiltyje „Aukotojas / paslaugų teikėjas“ – darbus atlikęs asmuo: fizinis / juridinis, asmens kodas / juridinio asmens kodas, vardas ir pavardė arba pavadinimas);

49.3. kieno interesais (savarankiško ar atstovaujamojo politinės kampanijos dalyvio) buvo atlikti darbai;

49.4. dalyje „Pajamos / Išlaidos“ – pajamų / išlaidų paskirtis pagal klasifikatorių, kad tai savanoriškas darbas, išdininko nurodyta arba informacinės sistemos apskaičiuota darbų vertė pinigine išraiška. Stulpelyje „iš tos sumos skolos įsipareigojimai“ nurodoma „0,00“;

49.5. dalyje „Sąskaitų apyvarta“ abiejuose stulpeliuose nurodoma „0,00“.

50. Aprašo 49.1–49.2 papunkčiuose nurodyta informacija, išdininko įvesta arba informacinės sistemos apskaičiuota darbų vertė pinigine išraiška ir kita detali informacija apie savanoriškus darbus (kada jie atlikti, apimtis valandomis ir aprašymas) pateikiama žiniaraščio dalyje „Politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraštyje registruotų savanoriškų darbų detalizacija“.

VII SKYRIUS IŠLAIDOS IR IŠLAIDŲ REGISTRO PILDYMAS

51. Visos politinės kampanijos išlaidos, taip pat ir turėtos iki politinės kampanijos pradžios, panaudotos nepiniginės aukos, politinės kampanijos lėšų likučių pervedimai į valstybės biudžetą ar politinės organizacijos veiklai finansuoti registruojamos Išlaidų registre.

52. Žiniaraštyje taip pat registruojamos ir ne politinės kampanijos metu turėtos išlaidos, jeigu daiktai, kitas turtas, paslaugos yra skirti politinei kampanijai arba jeigu paslaugos yra gautos vykdant politinę kampaniją.

52.1. Iki politinės kampanijos pradžios politinės kampanijos išlaidos gali būti apmokėtos tik politinės organizacijos arba kandidato lėšomis.

52.2. Jeigu politinės organizacijos, planuodamos ir vykdydamos politinę kampaniją, turi išlaidų, susijusių su dalyvavimu keliose politinėse kampanijose vienu metu ar ne tik su jos pačios partijos dalyvavimu, bet ir jos keliamų kandidatų ar kandidatų sąrašų, registruotų savarankiškais politinės kampanijos dalyviais, dalyvavimu politinėje kampanijoje ar su pasirengimu dalyvauti keliose politinėse kampanijose, šios išlaidos paskirstomos atitinkamiems politinės kampanijos dalyviams. Kai nėra aiškaus vieno politinės kampanijos dalyvio, kurio interesais turėta išlaidų, ar aiškių kiekvieno dalyvio dalių, šios išlaidos gali būti dalijamos proporcingai dalyvių, kurių interesais turėta išlaidų, skaičiui, pačiai politinei organizacijai skiriant po vieną dalį už kiekvieną politinę

kampaniją, su kuria susijusios išlaidos, ir vieną papildomą dalį politinei organizacijai, jeigu išlaidų turėta iki politinės kampanijos pradžios.

53. Jeigu išsikėlęs kandidatas, referendumo iniciatoriai ar oponentai surinko lėšų daugiau, negu jų buvo panaudota politinės kampanijos išlaidoms apmokėti, nepanaudotos lėšos, iki pateikiant politinės kampanijos finansavimo ataskaitą Vyriausiajai rinkimų komisijai, turi būti pervestos į valstybės biudžetą. Politinių organizacijų ir jų keliamų kandidatų sąrašų ir kandidatų vienmandatėse rinkimų apygardose politinei kampanijai nepanaudotos lėšos gali būti skirtos tik tų politinių organizacijų veiklai finansuoti. Nepanaudotų politinės kampanijos lėšų pervedimas į valstybės biudžetą ar politinės organizacijos einamąją sąskaitą taip pat registruojamas žiniaraštyje.

54. Jeigu politinės kampanijos dalyvis Rinkimų kodekse nurodytais terminais nedeklaruoja politinės kampanijos išlaidų dydžio, dėl kurio būtų viršytas jo išlaidų limitas, Vyriausioji rinkimų komisija priima sprendimą, kuriuo įpareigoja politinės kampanijos dalyvį nedeklaruotų rinkimų politinės kampanijos išlaidų dydžio sumą per 20 darbo dienų pervesti į valstybės biudžetą, išskyrus atvejus, kai dėl šiurkščių Rinkimų kodekso pažeidimų politinei partijai nebuvo skirti valstybės biudžeto asignavimai.

55. Prasidėjus politinei kampanijai, visos išlaidos, skirtos politinei kampanijai finansuoti, gali būti apmokamos tik iš politinės kampanijos sąskaitoje esančių lėšų.

55.1. Dalis politinės kampanijos išlaidų gali būti apmokėtos ne iš politinės kampanijos sąskaitos, pvz., išlaidos, turėtos iki politinės kampanijos pradžios, paslaugos mokėtis už aukų rinkimą naudojant elektronines mokėjimo priemones, jeigu paslaugos mokėtis atskaitomas prieš pervedant aukas į politinės kampanijos sąskaitą, prekės ar paslaugos, gautos nepiniginių aukų forma, ir pan. Registruojant ne iš politinės kampanijos sąskaitos apmokėtas išlaidas, išsaugojus išlaidų dokumento įrašą papildomai užpildoma įrašo dalis „**Mokėjimai ne iš PK sąskaitos**“, kurioje nurodomas finansavimo šaltinis.

56. Iš politinės kampanijos sąskaitos apmokėtas (iš dalies apmokėtas) išlaidų dokumentas banko išrašė susiejamas su atitinkama banko išrašo eilute.

57. Visi Išlaidų registro įrašai turi būti pagrįsti dokumentais (PVM sąskaitomis faktūromis, sąskaitomis faktūromis, sąskaitomis, orderiais, gautų nepiniginių aukų panaudojimo aktais, banko išrašu (banko mokesčiai, politinės kampanijos lėšų likučių pervedimai).

58. Išlaidų registro įrašo duomenys:

58.1. dalyje „**Paslaugų teikėjas**“ nurodomi paslaugų teikėjo duomenys: fizinis ar juridinis asmuo, asmens kodas ar juridinio asmens kodas, vardas ir pavardė arba juridinio asmens pavadinimas:

58.1.1. įvedus juridinio asmens kodą, atliekamas tikrinimas su Juridinių asmenų registro duomenimis ir skiltyje „Pavadinimas“ informacinė sistema įrašo juridinio asmens pavadinimą. Jeigu

įrašytas juridinio asmens pavadinimas skiriasi nuo nurodyto sąskaitoje, pažymima „Neteisingas juridinio asmens pavadinimas“, kad juridinio asmens duomenys sistemoje būtų patikslinami;

58.1.2. įvedus fizinio asmens kodą ir pavardę, atliekamas tikrinimas su Gyventojų registru;

58.1.3. kai registruojamas ne Lietuvos Respublikos valstybės registruose registruoto juridinio ar fizinio asmens dokumentas, pažymima tai varnele ir nurodomi turimi duomenys. Svarbu teisingai nurodyti, koks asmuo (fizinis ar juridinis) išrašė dokumentą, nes juridinių asmenų kodai skelbiami viešai.

58.2. Dalyje „**Išlaidų dokumentas**“ nurodoma išlaidų dokumento data, serija ir numeris, dokumente nurodyta suma eurai:

58.2.1. lauke „Mokėjimo terminas“ nurodoma data, jeigu sąskaitoje yra nurodyta, iki kurios dienos apmokėti sąskaitą;

58.2.2. lauke „Pagal sutartį“ nurodomas sutarties, jeigu ji yra sudaryta, numeris. Išlaidų registro įrašas susiejamas su sutartimi, prieš tai ją užregistravus Sutarčių registre;

58.2.3. lauke „Mokėjimo tipas“ nurodoma „Išankstinis mokėjimas“, jeigu registruojama išankstinė sąskaita, kitais atvejais nurodoma „Už suteiktas paslaugas“;

58.3. išsaugojus įrašą, dalyje „Išlaidų paskirtis“ nurodoma išlaidų paskirtis:

58.3.1. jeigu dokumente yra nurodytos vieno tipo išlaidos, šioje dalyje kuriama viena dokumento eilutė, joje nurodoma išlaidų paskirtis pagal klasifikatorių ir bendra dokumento suma;

58.3.2. jeigu išlaidų dokumente nurodytos skirtingų tipų išlaidos, atitinkamai sukuriami keletas dokumento eilučių (kiekvienam išlaidų tipui po eilutę) ir kiekvienoje eilutėje nurodoma atitinkama išlaidų suma (su PVM). Bendra visų eilučių suma turi sutapti su išlaidų dokumento suma. Į žiniaraštį įtraukiamos išlaidų dokumento eilutės;

58.4. išlaidų paskirtis parenkama pagal klasifikatorių:

58.4.1. klasifikatoriaus trumpinys „**RT**“ nurodomas politinės reklamos, skirtos skleisti televizijoje, rengimo ir jos skleidimo išlaidoms. Reklama, skleidžiama lauko ekranuose, kino teatruose, televizorių ekranuose parduotuvėse ar kitose viešose vietose, laikoma išorine reklama;

58.4.2. klasifikatoriaus trumpinys „**RR**“ nurodomas politinės reklamos, skirtos skleisti per radiją, rengimo ir jos skleidimo išlaidoms. Viešose vietose skleidžiama garso reklama, išskyrus radijo stočių transliuojamą reklamą, laikoma išorine reklama;

58.4.3. klasifikatoriaus trumpinys „**RS**“ nurodomas politinės reklamos, skirtos skleisti periodinėje spaudoje, rengimo ir jos skleidimo išlaidoms;

58.4.4. klasifikatoriaus trumpinys „**RI**“ nurodomas išorinės politinės reklamos gaminimo (plakatų maketavimo, spausdinimo ir pan.) ir jos skleidimo (stendų nuomos, plakatų transportavimo ir pan.) išlaidoms;

58.4.5. klasifikatoriaus trumpinys „**RIN**“ nurodomas politinės reklamos, skirtos skleisti internete, rengimo (reklamos skydelių internete, filmukų, svetainių kūrimo ir pan.) ir jos skleidimo išlaidoms;

58.4.6. klasifikatoriaus trumpinys „**RK**“ nurodomas politinei reklamai, kuri skleidžiama kitomis priemonėmis, negu nurodyta klasifikatoriaus koduose (pvz., lankstinukais, dalyvio išleistais leidiniais ir pan.);

58.4.7. klasifikatoriaus trumpinys „**IA**“ nurodomas registruojant išlaidas politinės kampanijos įždininko atlyginimui mokėti ir funkcijoms atlikti. Kai Politinės kampanijos turto patikėjimo sutartyje yra numatyta, kad įždininkas dirba neatlygintinai, jo darbas laikomas savanorišku ir turi būti apskaičiuotas Rinkimų kodekse bei Apraše nustatyta tvarka. Jeigu atlyginimas įždininkui numatytas, tačiau iki politinės kampanijos finansavimo ataskaitos pateikimo atlyginimas neišmokamas, kaip ir kitų neapmokėtų išlaidų atveju, privaloma registruoti, nurodant skolą;

58.4.8. klasifikatoriaus trumpinys „**AUD**“ nurodomas registruojant išlaidas politinės kampanijos audito įmonei arba auditoriui pagal politinės kampanijos dalyvio patikrinimo sutartį;

58.4.9. klasifikatoriaus trumpinys „**N**“ nurodomas išlaidoms, skirtoms nekilnojamųjų (salės susitikimams su rinkėjais, rinkimų štabo ir kita) ar kilnojamųjų (kamerų, garso technikos ir kita) daiktų, reikalingų vykdant politinę kampaniją, nuomai;

58.4.10. klasifikatoriaus trumpinys „**TI**“ nurodomas registruojant išlaidas politinei kampanijai naudojamoms transporto priemonėms nuomoti, eksploatuoti. Politinės kampanijos išlaidomis nelaikomos išlaidos, skirtos pretendentui, kandidato kelionėms (transportui ir apgyvendinimui) į rinkimų apygardą;

58.4.11. klasifikatoriaus trumpinys „**KEL**“ naudojamas registruojant išlaidas kandidato kelionėms (transporto ir apgyvendinimo išlaidoms) į rinkimų apygardą. Šios išlaidos neįskaičiuojamos į bendrą išlaidų sumą, vertinant, ar politinės kampanijos dalyvis neviršijo nustatyto didžiausio galimo politinės kampanijos išlaidų dydžio;

58.4.12. klasifikatoriaus trumpinys „**S**“ naudojamas registruojant išlaidas politinės kampanijos savanorių, politinės organizacijos ar kandidato atstovų rinkimams ar rinkimų (referendumo) stebėtojų ryšiui, maitinimui, apgyvendinimui ir transportui;

58.4.13. klasifikatoriaus trumpinys „**ORG**“ nurodomas registruojant politinės kampanijos dalyvių išlaidas, turėtas pagal politinės kampanijos organizavimo, konsultavimo ir mokymo paslaugų sutartis. Šias paslaugas gali teikti tik Lietuvos Respublikos, kitų Europos Sąjungos ar Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos valstybių narių, Europos ekonominės erdvės valstybių (toliau – nustatytos valstybės) piliečiai, taip pat nustatytose valstybėse įsteigti juridiniai asmenys, organizacijos, jų padaliniai, išskyrus atvejus, kai 1/4 ar daugiau balsavimo teisių tokio juridinio asmens ar kitos organizacijos dalyvių susirinkime priklauso ne nustatytai valstybei, ne nustatytose

valstybėse įsteigtiems juridiniams asmenims ir (ar) jų piliečiams. Paslaugų teikėjai, su politinės kampanijos dalyviais sudarę nurodytų paslaugų teikimo sutartis, gali pasitelkti tik tokius pačius kaip ir jiems patiems keliamus reikalavimus atitinkančius subjektus. Šis reikalavimas taip pat taikomas pirmiau nurodytų paslaugų, kurios buvo suteiktos iki politinės kampanijos laikotarpio pradžios, tačiau skirtos politinei kampanijai, teikėjams;

58.4.14. klasifikatoriaus trumpinys „**TP**“ naudojamas registruojant politinės kampanijos dalyvių išlaidas, turėtas pagal teisinių paslaugų sutartis. Šias paslaugas gali teikti tik nustatytų valstybių piliečiai, taip pat nustatytose valstybėse įsteigti juridiniai asmenys, organizacijos, jų padaliniai, išskyrus atvejus, kai 1/4 ar daugiau balsavimo teisių tokio juridinio asmens ar kitos organizacijos dalyvių susirinkime priklauso ne nustatytai valstybei, ne nustatytose valstybėse įsteigtiems juridiniams asmenims ir (ar) jų piliečiams. Paslaugų teikėjai nurodytoms paslaugoms teikti gali pasitelkti tik tokius pačius kaip ir jiems patiems keliamus reikalavimus atitinkančius subjektus. Teisinių paslaugų išlaidos neįskaičiuojamos į bendrą išlaidų sumą, vertinant, ar politinės kampanijos dalyvis neviršijo nustatyto didžiausio galimo politinės kampanijos išlaidų dydžio;

58.4.15. klasifikatoriaus trumpinys „**KI**“ nurodomas registruojant kitas išlaidas, Rinkimų kodekse nustatytoms reikmėms, susijusioms su politine kampanija (banko komisiniai mokesčiai ir kita);

58.4.16. iki politinės kampanijos pradžios turėtoms išlaidoms, jeigu įsigyti daiktai ir kitas turtas yra skirti politinei kampanijai arba jeigu paslaugos yra gautos politinės kampanijos laikotarpiu, nurodomas klasifikatoriaus trumpinys „**NPK**“, neatsižvelgiant į turėtų išlaidų paskirtį. Kartu su politinės kampanijos finansavimo ataskaita pateikiamos išlaidas patvirtinančių dokumentų kopijos. Šias išlaidas rekomenduojama užregistruoti per 10 darbo dienų nuo sprendimo priėmimo dėl savarankiško politinės kampanijos dalyvio registravimo. Kai ne politinės kampanijos laikotarpiu turėtos išlaidos viršija 10 ir daugiau procentų nustatyto didžiausio leistino politinės kampanijos išlaidų dydžio, pateikiami dokumentai, nurodantys lėšų šaltinius;

58.5. jeigu savarankiškas politinės kampanijos dalyvis turi atstovaujamųjų dalyvių, dalyje „Atstovaujamieji dalyviai“ nurodoma jam priskirta išlaidų dalis. Visų atstovaujamųjų dalyvių išlaidų eilučių suma negali būti didesnė už dokumento eilutės sumą.

59. Išlaidų registre taip pat registruojami kiti Rinkimų kodekse numatyti mokėjimai, kurie nelaikomi politinės kampanijos išlaidomis:

59.1. klasifikatoriaus trumpinys „**LB**“ naudojamas registruojant politinės kampanijos lėšų likučio pervedimą į valstybės biudžetą. Politinės kampanijos lėšų likutį į valstybės biudžetą perveda išsikėlę kandidatai ir referendumo iniciatoriai ar referendumo oponentai. Nurodomi Valstybinės mokesčių inspekcijos duomenys;

59.2. klasifikatoriaus trumpinys „**PLL**“ naudojamas registruojant politinės kampanijos lėšų likučio pervedimą į politinės organizacijos einamąją banko sąskaitą. Politinės kampanijos lėšų likutį į politinės organizacijos einamąją banko sąskaitą perveda politinė organizacija, jos kelti kandidatų sąrašai ar kandidatai. Nurodomi politinės organizacijos duomenys.

60. Išsaugojus įrašą:

60.1. skiltyje „Skola, Eur“ nurodoma išlaidų dokumento suma. Išlaidų dokumentą apmokėjus ir atliktą mokėjimą užregistravus banko išrašė bei susiejus su išlaidų dokumentu, skolos suma mažinama;

60.2. dalyje „Sąskaitų apyvarta“ abiejuose stulpeliuose apskaičiuojamos reikšmės pagal išlaidų dokumento susiejimą su banko išrašu ir išdininko nurodytą informaciją apie mokėjimus iš kitų sąskaitų.

VIII SKYRIUS

ATSTOVAUJAMŲJŲ DALYVIŲ FINANSAVIMO ATASKAITA

61. Atstovaujamųjų politinės kampanijos dalyvių politinės kampanijos finansuojamos tik iš juos iškėlusią savarankišką politinės kampanijos dalyvių politinės kampanijos lėšų. Jeigu aukotojas, suteikdamas auką, nurodo, kuriam atstovaujamajam politinės kampanijos dalyviui ji skirta, ši auka negali būti panaudota kitų politinės kampanijos dalyvių (savarankiškų ar atstovaujamųjų) politinei kampanijai finansuoti.

61.1. Auka, aukotojo nurodymu skirta kandidatui, nedalyvaujančiam vienmandatėje rinkimų apygardoje, naudojama savarankiško politinės kampanijos dalyvio politinei kampanijai finansuoti.

61.2. Po pakartotinio balsavimo, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas aukų suma, viršijanti atstovaujamojo rinkimų politinės kampanijos dalyvio išlaidų limitą, grąžinama aukotojams eilės tvarka, pradedant vėliausiai gauta auka, išskyrus atvejus, kai gauta auka yra kandidato lėšos, skirtos savo politinei kampanijai finansuoti.

62. Atstovaujamųjų dalyvių finansavimo ataskaitoje nurodomos politinių organizacijų vienmandatėse rinkimų apygardose keltų kandidatų ir kandidatų sąrašų savivaldybių tarybų rinkimuose, kurie buvo registruoti atstovaujamaisiais politinės kampanijos dalyviais, gautos aukos, juos iškėlusio savarankiško politinės kampanijos dalyvio skirtos lėšos, politinės kampanijos išlaidos ir prisiimti finansiniai įsipareigojimai.

63. Atstovaujamųjų dalyvių finansavimo ataskaitą pildo tik savarankiški politinės kampanijos dalyviai, turintys atstovaujamųjų politinės kampanijos dalyvių.

64. Informacinė sistema atstovaujamųjų dalyvių finansavimo ataskaitą suformuoja pagal išdininko įvestus duomenis.

65. Išdininkas informaciją apie atstovaujamojo politinės kampanijos dalyvio pajamas ir išlaidas pateikia pildydamas Pajamų registrą ir Išlaidų registrą (plačiau Aprašo 37 ir 58 punktuose),

priskirdamas jas atstovaujamajam politinės kampanijos dalyviui, kurio interesais gautos aukos ar turėtos išlaidos. Žiniaraščio skiltį „Savarankiško dalyvio (S), atstovaujamųjų dalyvių skaičius“ informacinė sistema užpildo pagal tai, kaip išdininkas priskyrė (ar nepriskyrė) gautas lėšas ir turėtas išlaidas (ar turėtų išlaidų dalį) atstovaujamiesiems politinės kampanijos dalyviams.

66. Atstovaujamųjų dalyvių finansavimo ataskaitoje nurodoma:

66.1. bendra savarankiško dalyvio gautų pajamų ir išlaidų suma;

66.2. atstovaujamųjų dalyvių skaičius ir jiems priskirtų gautų pajamų bei išlaidų suma;

66.3. kiekvienam atstovaujamajam politinės kampanijos dalyviui:

66.3.1. jam priskirtų pajamų ir išlaidų žiniaraščio eilutės;

66.3.2. jo pajamų ir išlaidų suvestinė:

66.3.2.1. „**Iš viso aukotojai skyrė aukų**“ – nurodoma aukotojų, nurodžiusių, kuriam atstovaujamajam politinės kampanijos dalyviui skirta auka, aukų suma;

66.3.2.2. „**Iš jų: priimta**“ – nurodoma, kiek iš visų atstovaujamojo politinės kampanijos dalyvio interesais gautų aukų buvo priimta;

66.3.2.3. „**Nepriimta**“ – nurodoma, kiek iš visų atstovaujamojo politinės kampanijos dalyvio interesais gautų aukų buvo nepriimta;

66.3.2.4. „**Savarankiško dalyvio skirtos lėšos**“ – nurodoma, kiek lėšų keltam kandidatui skyrė savarankiškas politinės kampanijos dalyvis;

66.3.2.5. „**Iš viso išlaidų**“ – nurodoma visų atstovaujamojo politinės kampanijos dalyvio išlaidų, nurodytų ataskaitoje, suma ir iš tos sumos kilę skolos įsipareigojimai;

66.3.2.6. „**Iš viso išlaidų, kurioms taikomas limitas**“ – nurodoma visų atstovaujamojo politinės kampanijos dalyvio išlaidų, nurodytų ataskaitoje, kurioms taikomas limitas, suma ir iš tos sumos kilę įsipareigojimai;

66.3.2.7. „**Išlaidų limitas**“ – nurodomas Rinkimų kodekse nustatytas ir Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimu patvirtintas politinės kampanijos dalyvio išlaidų limitas ir įvertinama, ar atstovaujamojo politinės kampanijos dalyvio politinės kampanijos išlaidos viršijo nustatytą limitą. Viršijus šį dydį, nurodoma „viršytas“ ir suma, kuria buvo viršyta, kitu atveju – „neviršytas“.

IX SKYRIUS BANKO IŠRAŠO DUOMENŲ ĮVEDIMAS

67. Banko išrašo duomenis informacinėje sistemoje galima registruoti rankiniu būdu arba įkelti ISO 20022XML formatu.

68. Vienai banko operacijai skiriamas vienas banko išrašo įrašas.

69. Visi banko išrašo įrašai, išskyrus klaidingus pavedimus, jų grąžinimą, susiejami su atitinkamu Pajamų registro ar Išlaidų registro įrašu.

70. Klaidingais pavedimais laikomi ne į tą ar ne iš tos sąskaitos atlikti pavedimai, pvz., kandidatui ar politinei organizacijai su politine kampanija nesusijusias išlaidas klaidingai apmokėjus

iš politinės kampanijos, o ne iš asmeninės ar einamosios sąskaitos, pervedus lėšas ne tam asmeniui, bankui nuskaičius lėšas už kandidato asmeninės sąskaitos aptarnavimą ar asmeninę paskolą ir pan. Visais atvejais lėšos turi būti grąžintos:

70.1. klaidingai gavus lėšas į politinės kampanijos sąskaitą, jos grąžinamos mokėtojui;

70.2. su politine kampanija nesusijusias išlaidas klaidingai apmokėjus iš politinės kampanijos sąskaitos, jų gavėjas arba asmuo, turėjęs apmokėti šias išlaidas iš kitos sąskaitos, tokią pačią sumą perveda į politinės kampanijos sąskaitą;

70.3. registruojant klaidingą pavedimą (klaidingai gautas ar pervestas lėšas), jis susiejamas su pavedimu, taisančiu klaidą (lėšų pervedimu iš ar į politinės kampanijos sąskaitą).

71. Banko išrašo įkėlimas:

71.1. banko sąskaitos išrašą ISO 2002XML formatu galima atsisiųsti naudojantis elektronine bankininkyste, prisijungus prie politinės kampanijos sąskaitos;

71.2. informacinėje sistemoje lange „Banko išrašas“ pasirinkus „Įkelti ISO 2002XML“, importuojama paruošta byla. Įkėlus banko sąskaitos išrašą (bylą), kiekvienam išrašo įrašui, priskiriamas „Operacijos tipas“, kurio reikšmės priklauso nuo lauke „Mokėjimai“ nurodyto tipo. Pasirinkus atitinkamą reikšmę ir išsaugojus kiekvieną įrašą, toliau atliekamas politinės kampanijos pajamų ar išlaidų pripažinimas (taip pat kaip ir rankiniu būdu įregistravus įrašą).

72. Banko išrašo įrašą registruojant rankiniu būdu įvedami:

72.1. banko operacijos duomenys: mokėjimo tipas (įeinantys arba išeinantys mokėjimai), operacijos tipas (reikšmės priklauso nuo mokėjimo tipo), operacijos data, pervesta arba gauta suma;

72.2. nurodomi pajamų šaltinio ar paslaugų teikėjo duomenys. Jeigu aukotojas nežinomas, pažymimas laukas „Nežinomas mokėtojas“. Fizinio ir juridinio (pajamų šaltinio, paslaugų teikėjo) asmens duomenys tikrinami su Juridinių asmenų registru arba Gyventojų registru.

73. Įkėlus banko išrašo duomenis arba juos įvedus rankiniu būdu, įeinantys ar išeinantys mokėjimai turi būti pripažinti politinės kampanijos pajamomis ar išlaidomis, išskyrus klaidingus pavedimus (jų grąžinimus):

73.1. įregistravus įeinantį mokėjimą, informacinė sistema sukuria Pajamų registro įrašo ruošinį. Išdininkui įvedus trūkstamus duomenis (lėšų šaltinį ir dokumento datą, seriją, numerį) ir juos išsaugojus, informacinė sistema sukuria Pajamų registro įrašą, jį susieja su banko išrašo įrašu ir banko išrašo mokėjimą pripažįsta politinės kampanijos pajamomis;

73.2. jeigu Pajamų registre anksčiau buvo užregistruotos pajamos, banko išrašo įrašas susiejamas su atitinkamu Pajamų registro įrašu, banko išrašo mokėjimas pripažįstamas politinės kampanijos pajamomis;

73.3. įregistravus išeinantį mokėjimą (išskyrus banko mokesčius), banko išrašo įrašas susiejamas su Išlaidų registre anksčiau registruotu išlaidų dokumentu. Susiejus įrašus, banko išrašo

mokėjimas pripažįstamas politinės kampanijos išlaidomis, Išlaidų registre apskaičiuojami skolos įsipareigojimai;

73.4. įregistravus banko mokesčius, panašiai kaip įeinantį mokėjimą, informacinė sistema sukuria Išlaidų registro įrašo ruošinį. Išdininkui išsaugojus įrašą, sistema sukuria Išlaidų registro įrašą, jį susieja su banko išrašo įrašu ir banko išraše mokėjimą pripažįsta politinės kampanijos išlaidomis.

X SKYRIUS SUTARČIŲ REGISTRO PILDYMAS IR SUTARČIŲ TEIKIMAS

74. Visos dalyvio sudarytos sutartys registruojamos Sutarčių registre.

75. Registruojant politinės kampanijos finansavimo sutartis, politinės kampanijos dalyvių sutartis su paslaugų teikėjais, reklamos gamintojais, viešosios informacijos rengėjais ar skleidėjais, užtikrinant asmens duomenų apsaugą, įkeliami ir jų tekstai.

76. Sutarčių registro įrašo duomenys:

76.1. užpildomi visi privalomi laukai: nurodoma šalies, su kuria politinės kampanijos dalyvis sudarė sutartį, duomenys, jie sutikrinami su Juridinių asmenų registro arba Gyventojų registro duomenimis (aprašoma Pajamų registro pildymo dalyje), sutarties sudarymo data, numeris (jeigu numeris nėra nurodytas, tada įrašoma „0“ arba „–“), dalyvio ar jo vardu sutartį sudariusio asmens vardas, pavardė ir pareigos politinės kampanijos metu;

76.2. „**Sutarties tipas**“ – nurodomas vienas iš sutarčių tipų: Politinės kampanijos finansavimo sutartis (tarp jų ir sutartis su telekomunikacijų bendrovėmis dėl fizinių asmenų mažų aukų), Sutartis su paslaugų teikėju (pvz., politinės kampanijos turto patikėjimo sutartis su išdininku, dalyvio patikrinimo sutartis su auditoriumi ar audito įmone), Sutartis su reklamos gamintoju, Sutartis su viešosios informacijos rengėju ar skleidėju;

76.3. skiltyje „**Sutarties dalykas**“ – trumpai apibūdinamas sutarties sudarymo tikslas, kita aktuali informacija;

76.4. sutarties tekstas į informacinę sistemą įkeliamas pasirinkus „Įkelti bylas“). **Išdininkas atsako, kad nebūtų pavišinti fizinio asmens duomenys (asmens kodas, adresas, kontaktai, sąskaitos numeris ir pan.), nurodyti sutartyje.** Išdininkas, prieš keldamas sutarties tekstą į informacinę sistemą, šiuos duomenis nuasmenina (uždengia, paslepia). Iki politinės kampanijos finansavimo ataskaitos pateikimo turi būti įkelti visų sutarčių tekstai.

77. Sutarčių registro įrašas išsaugomas.

78. Įrašą išsaugojus, informacinė sistema informuoja Vyriausiąją rinkimų komisiją, jei buvo įkeltas sutarties tekstas. Vyriausiosios rinkimų komisijos sekretoriato darbuotojui peržiūrėjus,

ar nėra neviešinamų fizinio asmens duomenų, sutarties tekstas paskelbiamas Vyriausiosios rinkimų komisijos interneto svetainėje.

XI SKYRIUS

ŽINIARAŠČIO PATEIKIMAS VYRIAUSIAJAI RINKIMŲ KOMISIJAI

79. Išdininko pagal banko išrašą, Pajamų, Savanoriškų darbų, Išlaidų ir Sutarčių registrus suformuotą, patikrintą ir atspausdintą žiniaraštį ir jo priedą – Atstovaujamųjų dalyvių finansavimo ataskaitą – pasirašo politinės kampanijos dalyvis (jo įgaliotas asmuo) ir išdininkas.

80. Pasirašytas žiniaraštis ir jo priedas Vyriausiajai rinkimų komisijai pateikiamas kartu su politinės kampanijos finansavimo ataskaita.

81. Vyriausiosios rinkimų komisijos interneto svetainėje skelbiami:

81.1. išdininko įvesti duomenys apie politinės kampanijos laikotarpiu gautas aukas, politinės kampanijos išlaidas, prisiimtus finansinius įsipareigojimus, neatskleidžiant mažas aukas suteikusių asmenų ir visų fizinių asmenų asmens kodų. Skelbiamų duomenų apimtis atitinka patvirtintą žiniaraščio formą;

81.2. išdininko nurodyti duomenys apie sutartis: vardas, pavardė / juridinio asmens pavadinimas, sutarties data ir numeris, dalykas ir įkeltų politinės kampanijos finansavimo sutarčių, sutarčių su paslaugų teikėjais, reklamos gamintojais bei sutarčių su telekomunikacijų bendrovėmis dėl fizinių asmenų mažų aukų tekstai.

82. Vyriausioji rinkimų komisija sprendimu pripažįsta politinės kampanijos pajamas ir (ar) išlaidas ir atitinkamai papildo žiniaraštį, nustačiusi, kad:

82.1. politinės kampanijos dalyvis žiniaraštyje nenurodė politinės kampanijos pajamų ar išlaidų (ar jų dalies);

82.2. politinės kampanijos dalyvis politinės kampanijos reikmėms įsigijo prekių ir (ar) gavo paslaugų žemesne negu rinkos kaina. Šiuo atveju kainos skirtumas laikomas nepinigine auka;

82.3. politinės kampanijos dalyviui politinės kampanijos reikmėms buvo perduoti daiktai, suteiktos paslaugos, jo interesais atlikti savanoriški darbai, kurie nebuvo įtraukti į apskaitą;

82.4. mažesne verte buvo įvertintos nepiniginės aukos, įskaitant savanoriškus darbus.

83. Vyriausioji rinkimų komisija, nustatydamą prekių, paslaugų, savanoriškų darbų vertę, vadovaujasi Neatlygintinai gauto turto ir paslaugų (nepiniginių aukų) įvertinimo tvarkos aprašu ir atsižvelgia į viešosios informacijos rengėjų ar skleidėjų Vyriausiajai rinkimų komisijai pateiktus politinės reklamos įkainius ir sąlygas, informacinėje sistemoje sukaupią (pvz., kitų asmenų pateiktą informaciją apie politinės kampanijos išlaidas) bei viešai prieinamą informaciją.

XII SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

- 84. Vyriausioji rinkimų komisija kontroliuoja, kaip laikomasi Aprašo reikalavimų.
  - 85. Asmenys, pažeidę Aprašą, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.
  - 86. Kylantys ginčai sprendžiami Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.
-

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisija, Sprendimas

Nr. [Sp-115](#), 2022-11-29, paskelbta TAR 2022-11-30, i. k. 2022-24282

Dėl Vyriausiosios rinkimų komisijos 2022 m. spalio 6 d. sprendimo Nr. Sp-86 „Dėl Politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraščio užpildymo ir pateikimo tvarkos aprašo ir formų patvirtinimo“ pakeitimo